

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра кримінально-правових дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

“ 31 ” серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 08 Право _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 081 Право _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ Право _____
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ за вибором _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ юридичний _____

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

“31” серпня 2026 року, протокол №1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Терещук Сергій Сергійович, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к.ю.н..

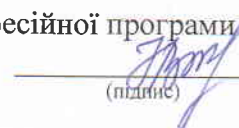
Програму схвалено на засіданні кафедри
кафедри кримінально-правових дисциплін

Протокол від “28” серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін

 Олександр ЖИТНИЙ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Право _____
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми Право
 Наталія ГРИШИНА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від “31” серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії_ юридичного факультету

 Ганна ЗУБЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Застосування заходів кримінально-правового характеру» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців з вищою освітою першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – набуття студентами знань про заходи кримінально-правового характеру, їх поняття, сутність, види, мету, принципи та порядок застосування; вмінням здійснювати систематизацію, пошук та аналіз кримінально-правових норм та інших джерел права, у тому числі рішень ЄСПЛ, які регламентують застосування заходів кримінально-правового характеру; оволодіння навичками щодо: підстави застосування заходів кримінально-правового характеру, виокремлення конкретних заходів, які можуть застосовуватися щодо певної особи, яка вчинила кримінальне правопорушення та(або) інших осіб; стадій та порядку застосування таких заходів; визначення виду та розміру покарання та (або) інших заходів кримінально-правового характеру, застосування яких до конкретної особи є найбільш ефективним з точки зору досягнення мети їх застосування; вмінням здійснювати пошук та критичний аналіз матеріалів правозастосовної діяльності при вирішенні конкретних практичних завдань; усвідомлення ними загальних напрямків кримінальної політики в Україні.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких загальних та спеціальних компетенцій:

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-02); знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-03); здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології (ЗК-06); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-07); здатність застосовувати конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини (СК-04); здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як конституційне, адміністративне та адміністративно-процесуальне право, цивільне та цивільно-процесуальне право, трудове право, кримінальне та кримінально-процесуальне право (СК-07); здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології, необхідні під час здійснення юридичної діяльності (СК-09); здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК-12); здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування (СК-15); здатність застосовувати теоретичні знання у сфері права, бізнесу, інформаційних технологій та інновацій в практичній діяльності правника (СК-18).

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5 -й	5-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Самостійна робота	
42 год.	78 год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-02); знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-03); здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології (ЗК-06); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-07); здатність застосовувати конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини (СК-04); здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як конституційне, адміністративне та адміністративно-процесуальне право, цивільне та цивільно-процесуальне право, трудове право, кримінальне та кримінально-процесуальне право (СК-07); здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології, необхідні під час здійснення юридичної діяльності (СК-09); здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК-12); здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування (СК-15); здатність застосовувати теоретичні знання у сфері права, бізнесу, інформаційних технологій та інновацій в практичній діяльності правника (СК-18).

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

ПРН 2 Знати і розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини; ПРН 4 Знати і розуміти основи права Європейського Союзу; ПРН 8 Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права; ПРН 13 Знати і розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального та процесуального права; ПРН 15 Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології та бази даних; ПРН 18 Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи; ПРН 21 Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях; ПРН 22 Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

1.8. Пререквізити: вивченню даної дисципліни передують такі навчальні дисципліни: Філософія, Історія держави та права України; Історія держави та права зарубіжних країн; Теорія держави та права; Конституційне право (Загальна частина); Конституційне право (Особлива частина); Кримінальне право (Загальна частина);

Кримінальне право (Загальна частина); Правові основи національної безпеки; Юридична психологія; Кримінально-виконавче право.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття та види заходів кримінально-правового характеру

Поняття зміст та сутність заходів кримінально-правового характеру. Види заходів кримінально-правового характеру. Функції заходів кримінально-правового характеру. Поняття, мета та стадії застосування заходів кримінально-правового характеру. Суб'єкти застосування заходів кримінально-правового характеру.

Тема 2. Звільнення від кримінальної відповідальності

Звільнення від кримінальної відповідальності як заохочувальний захід кримінально-правового характеру. Поняття, підстави та види звільнення від кримінальної відповідальності. Правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності. Загальні види звільнення від кримінальної відповідальності. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності.

Тема 3. Покарання та його види

Поняття та ознаки кримінального покарання. Відмінність кримінального покарання від інших заходів кримінально-правового характеру. Мета покарання та її елементи. Система кримінальних покарань. Види кримінальних покарань. Основні покарання. Додаткові покарання. Покарання, як можуть призначатися і як основні і як додаткові.

Тема 4. Призначення покарання

Принципи призначення покарання. Методи призначення покарання. Загальні засади призначення покарання. Обставини, що пом'якшують покарання. Обставини, що обтяжують покарання. Спеціальні правила призначення покарання. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення. Призначення покарання за вчинення кримінального правопорушення у співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Призначення покарання за сукупністю вироків. Призначення покарання окремим категоріям підсудних. Правила складання покарань і зарахування строку попереднього ув'язнення. Обчислення строків покарання.

Тема 5. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття та правова природа звільнення від покарання та його відбування. Принципи звільнення від покарання. Підстави звільнення від покарання та його відбування. Види звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від призначення покарання. Звільнення від відбування покарання. Обов'язкові та необов'язкові види звільнення від покарання. Умовні та безумовні види звільнення від покарання. Загальні та спеціальні види звільнення від покарання.

Тема 6. Судимість як захід кримінально-правового характеру

Поняття та ознаки судимості. Строки судимості. Обмеження, які пов'язані з судимістю. Кримінально-правові наслідки судимості. Загальноправові наслідки судимості. Погашення судимості. Зняття судимості.

Тема 7. Застосування примусових заходів виховного характеру

Поняття примусових заходів виховного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи виховного характеру. Мета примусових заходів виховного характеру.

Підстави застосування примусових заходів виховного характеру. Види примусових заходів виховного характеру. Порядок застосування примусових заходів виховного характеру.

Тема 8. Застосування примусових заходів медичного характеру

Поняття примусових заходів медичного характеру. Мета примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Підстави застосування примусових заходів медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Порядок застосування примусових заходів медичного характеру. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

Тема 9. Застосування примусового лікування, застосування спеціальної конфіскації, застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство

Поняття та ознаки примусового лікування. Мета примусового лікування. Особи, до яких застосовується примусове лікування. Поняття хвороби, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.

Поняття спеціальної конфіскації. Кримінально-правова природа спеціальної конфіскації. Підстави застосування спеціальної конфіскації. Випадки застосування спеціальної конфіскації. Предмет спеціальної конфіскації. Кримінальні правопорушення, за вчинення яких передбачена спеціальна конфіскація.

Поняття обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Правова природа обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Підстави застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Особи, до яких застосовуються обмежувальні заходи. Види обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.

Тема 10. Застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Поняття заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Мета застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	с	к.р.	інд	ср		л	с	к.р	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття та види заходів кримінально-правового характеру	8	2	2			4	10	2	2			6
Тема 2. Звільнення від кримінальної відповідальності	10	4	2			4	8					8
Тема 3. Покарання та його види	10	4	2			4	8					8
Тема 4. Призначення покарання	12	4	2	+		6	12	2	2	+		8
Тема 5. Звільнення від покарання та його відбування	10	4	2			4	10	2				8
Тема 6. Судимість як захід кримінально-правового характеру	6	2				4	8					8
Тема 7. Застосування примусових заходів виховного характеру	8	2	2			4	8					8
Тема 8. Застосування примусових заходів медичного характеру	8	2	2			4	8					8
Тема 9. Застосування примусового лікування, застосування спеціальної конфіскації, застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство	6	2				4	8					8
Тема 10. Застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	12	6	2			4	10	2				8
Усього годин	90	32	16	+		42	90	8	4	+		78

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Поняття та види заходів кримінально-правового характеру	2	2
2.	Тема 2. Звільнення від кримінальної відповідальності	2	
3.	Тема 3. Покарання та його види		
4.	Тема 4. Призначення покарання	2	2
5.	Тема 5. Звільнення від покарання та його відбування	2	
6.	Тема 6. Судимість як захід кримінально-правового характеру		
7.	Тема 7. Застосування примусових заходів виховного характеру	2	
8.	Тема 8. Застосування примусових заходів медичного характеру	2	
9.	Тема 9. Застосування примусового лікування, застосування спеціальної конфіскації, застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство	2	
10.	Тема 10. Застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	2	
	Разом	16	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Поняття та види заходів кримінально-правового характеру	4	6
2	Тема 2. Звільнення від кримінальної відповідальності	4	8
3	Тема 3. Покарання та його види	4	8
4	Тема 4. Призначення покарання	6	8
5	Тема 5. Звільнення від покарання та його відбування	4	8
6.	Тема 6. Судимість як захід кримінально-правового характеру	4	8
7.	Тема 7. Застосування примусових заходів виховного характеру	4	8
8.	Тема 8. Застосування примусових заходів медичного характеру	4	8
9.	Тема 9. Застосування примусового лікування, застосування спеціальної конфіскації, застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство	4	8
10	Тема 10. Застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	4	8
	Разом	42	78

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання у 2026-2027 навчальному році не передбачене

Контрольна робота

Для виконання контрольної роботи студент повинен заздалегідь звернутися до Єдиного реєстру судових рішень і обрати вирок суду за вчинення кримінального правопорушення.

Після чого він повинен скласти розгорнуту аналітичну довідку з приводу правильності призначення винній особі кримінального покарання і розглянути можливість чи не можливість застосування інших заходів кримінально-правового характеру в даному випадку.

Дана довідка повинна бути представлена студентом в формі презентації на семінарському занятті з відповідними коментарями автора.

7. Методи навчання

При викладанні та опануванні студентами навчальної дисципліни «Застосування заходів кримінально-правового характеру» використовуються наступні методи навчання:

- словесні (розповідь, пояснення, лекція, бесіда);
- наочні (ілюстрація);
- практичні (вирішення практичних завдань, кейсів).

Крім того, за рівнем самостійної розумової діяльності застосовуються методи:

- проблемного викладу;
- частково-пошуковий метод;
- дослідницький метод.

Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу. Лекції є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал навчальної дисципліни «Застосування заходів кримінально- правового характеру». Всі лекції є інформаційними (тематичними).

З урахуванням можливої змішаної або дистанційної форм навчання у 2026/2027 навчальному році організація та проведення лекцій з дисципліни буде проводитись виключно у онлайн режимі. При цьому застосовується комбінована форма спілкування з лектора аудиторією, яка включає ознайомлення студентами з навчальним контентом (відеозаписом окремих навчальних питань, розміщеним на платформі **Youtube** або викладених лектором в режимі відеоконференції **ZOOM** (до 60 хв.) та подальше обговорення (до 20 хв.) матеріалу студентами з викладачем (лектором) в режимі реального часу із застосуванням платформи для відеоконференцій **ZOOM**. Здійснюється супровід навчального контенту навчальними презентаційними матеріалами та питаннями для самоперевірки із використанням веб-сервісу **Google Classroom**.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем (як правило, в межах плану заняття). На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію та ін.

З урахуванням можливої змішаної або дистанційної форм навчання у 2026/2027 навчальному році організація та проведення семінарських занять з дисципліни може проводитись або у онлайн режимі із використанням веб-сервісу **Google Classroom** та платформи для відеоконференцій **ZOOM**, або в аудиторії.

Рекомендується певний порядок підготовки до семінарського заняття: ознайомитися з питаннями, які заплановано розглянути на даному занятті; звернутися до конспекту лекцій, вказівок лектора щодо особливостей вивчення теми; опрацювати основні положення кримінального законодавства, які стосуються теми, рекомендовану для вивчення літературу, законспектувати окремі положення, що стосуються питань теми; засвоїти поняття, які є основними (опорними) для цієї теми; продумати кожне питання, яке виноситься на обговорення, план відповіді.

Колоквіум – вид навчальної роботи, що передбачає з'ясування рівня засвоєння студентами знань, оволодіння вміннями й навичками з окремої теми чи розділу. На колоквіумі науково-педагогічний працівник опитує групу студентів (орієнтуючись на ключові слова теми) і в процесі співбесіди з'ясовує рівень засвоєння матеріалу.

З урахуванням можливої змішаної або дистанційної форм навчання у 2026/2027 навчальному році організація та проведення колоквіумів з дисципліни може проводитись або у онлайн режимі із використанням веб-сервісу **Google Classroom** та платформи для відеоконференцій **ZOOM**, або в

аудиторії.

Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує від науково-педагогічного працівника відповіді на конкретні питання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання. Окрім того, під час консультацій студенти відпрацьовують аудиторні заняття, на яких вони були відсутні.

Консультація є формою індивідуального (асинхронного) спілкування студента й викладача.

З урахуванням можливої змішаної або дистанційної форм навчання у 2026/2027 навчальному році організація та проведення консультацій з дисципліни може проводитись або у онлайн режимі із використанням веб-сервісу *Google Classroom* та платформи для відеоконференцій *ZOOM*, або в аудиторії.

Самостійна робота студентів, письмові завдання

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни (підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій, робочі зошити, рекомендована відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література).

Навчальний матеріал з дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної поза аудиторної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

8. Методи контролю

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих здобувачами вищої освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти. За рівнем контролю результатів навчання розрізняють: самоконтроль, кафедральний, факультетський (інститутський) та ректорський контроль. Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної дисципліни (розділу, теми).

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки здобувачами вищої освіти з дисципліни на різних етапах її вивчення, як правило, науково-педагогічними працівниками даної дисципліни і здійснюється у вигляді вхідного, поточного та підсумкового семестрового контролю. Факультетський (інститутський) та ректорський контроль є різними рівнями зовнішнього контролю, призначеного для оцінки досягнення студентами базових результатів навчання, передбачених освітньою програмою, розробки пропозицій щодо оновлення освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, оновлення засобів діагностики результатів навчання тощо, порівняння ефективності навчання студентів. Факультетський (інститутський) та ректорський контроль, на відміну від кафедрального, є відтермінованим контролем.

Факультетський (інститутський) та ректорський контроль проводиться у формі контрольних робіт, які виконуються письмово або з використанням комп'ютерних технологій і, як правило, за тестовими технологіями. Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю результатів навчання: поточний протягом семестру, підсумковий семестровий, відстрочений контроль. Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового контролю на семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквіуму, виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та схема нарахування балів визначаються робочою програмою навчальної дисципліни. Підсумковий семестровий контроль визначає ступінь досягнення здобувачами вищої освіти запланованих результатів навчання, що визначені робочою програмою навчальної дисципліни. Відтермінований контроль, або контроль збереження знань, проводиться через деякий час після вивчення дисципліни. Цей вид контролю не впливає на оцінку результатів навчання студента і проводиться вибірково для вивчення стійкості засвоєних знань студентами, контролю якості освітнього процесу та

удосконалення критеріїв оцінювання навчальних здобутків студентів. Підсумковий семестровий контроль проводиться з навчальної дисципліни відповідно до навчальних планів і робочих навчальних планів. Підсумковий семестровий контроль визначає ступінь досягнення здобувачами вищої освіти запланованих результатів навчання, що визначені робочою програмою навчальної дисципліни. Оцінкою підсумкового семестрового контролю є сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, набраних ним при виконанні підсумкової залікової роботи.

Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач вищої освіти при підсумковому семестровому контролі, складає 100. Оцінка підсумкового контролю з дисципліни виставляється за дворівневою шкалою оцінювання – оцінки «зараховано», «не зараховано». До виконання підсумкової залікової роботи максимальна сума балів, які здобувач вищої освіти може набрати протягом семестру, дорівнює 60, а максимальна сума балів підсумкової залікової роботи – 40. Загальна кількість балів за роботу протягом семестру округлюється до найближчого цілого числа. Підсумкові залікові роботи проводяться в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом. Результати підсумкових залікових робіт оцінюються цілим числом балів. Здобувач вищої освіти повинен бути ознайомлений із результатами своєї підсумкової залікової письмової роботи не пізніше, ніж через п'ять робочих днів після її написання. Здобувач вищої освіти має право ознайомитися з перевіреною роботою й одержати пояснення щодо отриманої оцінки. У разі незгоди з оцінкою здобувач вищої освіти має право подати в день оголошення оцінки або наступний робочий день завідувачу кафедри письмову апеляцію, вказавши конкретні причини незгоди з оцінкою. Завідувач кафедри разом з екзаменатором, залучаючи, за необхідності, інших фахівців, протягом трьох днів розглядає апеляцію і в усній формі сповіщає здобувача вищої освіти про результати розгляду. Результати підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни вносяться науково-педагогічним працівником у відомість обліку успішності; працівники деканату роблять відповідну позначку в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти. Якщо результати здобувача вищої освіти за певним видом навчальної діяльності сумарно оцінені менше ніж 50 балами, він має право до закінчення екзаменаційної сесії повторно виконати підсумкову залікову роботу.

Повторне виконання підсумкової залікової роботи допускається не більше трьох разів. Перші два рази – науково-педагогічному працівнику, при третьому перескладанні – комісії, яка створюється наказом ректора за поданням декана факультету. Оцінка комісії є остаточною. Результати підсумкового семестрового контролю зберігаються на кафедрі протягом календарного року. З цими матеріалами можуть бути ознайомлені ректор, проректори, начальник Управління якості освіти, директори Навчальних центрів організації освітнього процесу, менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу, методичної роботи, декан факультету. Результати семестрового контролю обговорюються на засіданнях кафедр, ректорату, вчених рад факультетів та вченої ради університету і є одним із важливих чинників управління якістю освітнього процесу в університеті.

9. Схема нарахування балів

Денна форма навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Т 1	Т 2	Т 4	Т 5	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10		60	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	20			

Заочна форма навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Екзамен	Сума
T 1	T 3	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом		
20	20	20	60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку):

здобувач вищої освіти, який навчається за денною формою повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю (семінарів) та мати позитивну оцінку (до 20 балів) за виконану контрольну роботу, яка передбачена навчальним планом;

здобувач вищої освіти, який навчається за заочною формою повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю (семінарів) та мати позитивну оцінку (до 20 балів) за виконану контрольну роботу, яка передбачена навчальним планом.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Поточний контроль здійснюється, зокрема, шляхом опитування та перевірки результатів виступів на семінарських заняттях. Відповідь на семінарському занятті – 0-5 бали для денної форми навчання і 0-20 балів для заочної форми навчання.

5 балів для денної форми (15-20 балів для заочної форми) ставиться за наступних умов: здобувач активно працює протягом усього практичного заняття; дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство; все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали для денної форми (10-14 для заочної форми) ставиться за наступних умов: здобувач активно працює протягом практичного заняття; дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали денної форми (5-9 для заочної форми) ставиться за наступних умов: здобувач на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача; в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача; відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, причому відповіді нечіткі; не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається.

2 бали для денної форми (3-4 для заочної) ставиться за наступних умов: здобувач допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо послідовно.

1 бал для денної форми (1-2 для заочної форми) ставиться за наступних умов: здобувач припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

0 балів ставиться тоді, коли здобувач відмовляється відповідати на поставлені викладачем питання.

Критерії оцінювання контрольної роботи

За результатами контрольної роботи студент може максимально набрати 20 балів для денної та заочної форми навчання.

Підсумкова оцінка знань студентів із навчальної дисципліни «Застосування заходів кримінально-правового характеру» виставляється з урахуванням таких критеріїв

Оцінки «зараховано» (90–100 балів) заслуговує студент, який міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

Оцінки «зараховано» (70–89 балів) заслуговує студент, який твердо засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного.

Оцінки «зараховано» (50–69 балів) заслуговує студент, який в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.

Оцінка «зараховано» (1–49 балів) виставляється студенту, який не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Використання штучного інтелекту під час виконання навчальних завдань допускається лише з дотриманням принципів академічної доброчесності та Політики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна щодо використання штучного інтелекту. Здобувач несе відповідальність за достовірність, коректність і самостійність поданої роботи. Використання результатів роботи систем генеративного штучного інтелекту має бути задекларованим; незадеклароване використання ШІ, що створює хибне уявлення про авторство роботи, не допускається. Викладач може вимагати пояснення способу використання ШІ та перевірки наведених джерел і фактів.

Шкала оцінювання

Відповідно до кількості набраних балів оцінки за шкалами університету виставляються за такою системою:

Набрані бали	Дворівнева шкала оцінювання
1-49	незараховано
50-69	зараховано

70-89	зараховано
90-100	зараховано

Питання, які виносяться на складання підсумкового контролю

1. Поняття зміст та сутність заходів кримінально-правового характеру
2. Види заходів кримінально-правового характеру
3. Функції заходів кримінально-правового характеру
4. Поняття, мета та стадії застосування заходів кримінально-правового характеру
5. Суб'єкти застосування заходів кримінально-правового характеру
6. Поняття та підстави звільнення від кримінальної відповідальності
7. Види звільнення від кримінальної відповідальності
8. Правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності
9. Загальні види звільнення від кримінальної відповідальності
10. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності
11. Поняття та ознаки кримінального покарання. Відмінність кримінального покарання від інших заходів кримінально-правового характеру
12. Мета покарання та її елементи
13. Система кримінальних покарань
14. Види кримінальних покарань
15. Принципи призначення покарання
16. Методи призначення покарання
17. Загальні засади призначення покарання
18. Обставини, що пом'якшують покарання
19. Обставини, що обтяжують покарання
20. Спеціальні правила призначення покарання
22. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення
23. Призначення покарання за вчинення кримінального правопорушення у співучасті
24. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом
25. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень
26. Призначення покарання за сукупністю вироків
27. Правила складання покарань і зарахування строку попереднього ув'язнення
28. Поняття та правова природа звільнення від покарання та його відбування
29. Принципи звільнення від покарання
30. Підстави звільнення від покарання та його відбування
31. Види звільнення від покарання та його відбування
32. Звільнення від призначення покарання
33. Звільнення від відбування покарання
34. Обов'язкові та необов'язкові види звільнення від покарання
35. Умовні та безумовні види звільнення від покарання
36. Загальні та спеціальні види звільнення від покарання
37. Поняття та ознаки судимості
38. Строки судимості
39. Обмеження, які пов'язані з судимістю
40. Кримінально-правові наслідки судимості
41. Загальноправові наслідки судимості
42. Погашення судимості та зняття судимості
43. Поняття примусових заходів виховного характеру.
44. Особи, до яких застосовуються примусові заходи виховного характеру
45. Мета та підстави примусових заходів виховного характеру
46. Види примусових заходів виховного характеру
47. Порядок застосування примусових заходів виховного характеру
48. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру
49. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру
50. Підстави застосування примусових заходів медичного характеру

51. Види примусових заходів медичного характеру
52. Порядок застосування примусових заходів медичного характеру
53. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру
54. Поняття та ознаки та мета примусового лікування
55. Особи, до яких застосовується примусове лікування
56. Поняття та правова природа спеціальної конфіскації
57. Підстави, випадки та предмет спеціальної конфіскації
58. Поняття та правова природа обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство
59. Підстави застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство
60. Особи, до яких застосовуються обмежувальні заходи що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство
61. Види обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство
62. Поняття, мета та підстави застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб
63. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру
64. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб
65. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру
66. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень
67. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру

10. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. У кн.: Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. К., 1992. С. 18-24.
3. Європейська Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (ратифікована Законом України № 475/97-ВР від 17 липня 1997 року). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>
4. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131.
5. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 р. № 1129-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 3-4. Ст. 21.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. Офіційний вісник України. 2012. № 37. Ст. 1370.
7. Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх : Закон України від 8 липня 1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>
8. Закон України Про застосування амністії в Україні Закон України : від 1 жовтня 1996 року (в редакції від 02.06 2011 року). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>
9. Про психіатричну допомогу : Закон України від 22 лютого 2000 року N1489-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>
10. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07 грудня 2017 року. № 2229-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>
11. Положення про здійснення помилування : Затверджено Указом Президента України від 21 квітня 2015 року № 223/2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

13. Про практику призначення судами кримінального покарання : постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003 року № 7. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

14. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх : постанова Пленуму Верховного Суду України від 16.04.2004 року № 5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

15. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності : постанова Пленуму Верховного Суду України № 12 від 23.12.2005р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

16. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру : постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 15.05.2006р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

17. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність: постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2004 р. №2. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

18. Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування : постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 року № 7 // URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

19. Про практику призначення військовослужбовцям покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні : постанова Пленуму Верховного суду України № 15 від 28.12.96р. (із змінами і доповненнями від 26.12.2003р.) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

20. Про практику застосування судами законодавства про звільнення від відбуття покарання засуджених, які захворіли на тяжку хворобу : постанова Пленуму Верховного Суду України від 28.09.1973 № 8. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

21. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким : постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002р. №2. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

22. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо призначення покарання / упоряд.: канд. юрид. наук В.В. Щепоткіна; відпов. за вип.: канд. юрид. наук Р. Ш. Бабанли. Київ, 2019. 21 стор. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/ogljad_kks_vs.pdf

23. Гришук В.К. Кримінальне право України : Загальна частина : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів, докторантів, наук.-пед. працівників юрид. фак. закл. вищ. освіти Видання 2-ге, змінене та доповнене. Хмельницький, 2019. 665 с.

24. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право : навчальний посібник / за заг. ред. М.І. Хавронюка. К. : Ваіте, 2014. 944 с.

25. Дудоров О.О. Кримінальне право: теорія і практика (вибрані праці). К. : Ваіте, 2017. 872 с. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/10299>

26. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / [С. В. Албул, А. М. Бабенко, О. А. Гритенко, В. Я. Конопельський, В.О. Меркулова та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. О.В.Меркулової, д.ю.н., доцента В.Я.Конопельського. Одеса, 2017. 430 с. URL : <http://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/197>

27. Сухонос В.В., Білокінь Р.М. Кримінальне право. Загальна частина : підручник / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.В. Сухоноса. Суми : Університетська книга, 2018. 420с. URL : <https://img.yakaboo.ua/media/mediagallery/pdf/6/8/6807697.pdf>

28. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / А. М. Яценко, В. Б. Харченко, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : Право, 2019. 480 с.

29. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.]; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

30. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид. 11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.

31. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / За заг. ред. В. М. Бурдіна та М. І. Маркіна. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 1148 с.

Допоміжна література

1. Березовська Н.Л. Покарання неповнолітніх і виправно-трудоий вплив. Одеса: Фенікс, 2011. 250 с.
2. Горох О.П., Музика А.А. Покарання та його застосування за злочини проти здоров'я населення: монографія. Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2012. 404 с.
3. Горох О.П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування. К.: Видавничий дім «Дакор», 2019. 676 с.
4. Грищук В.К., Пасека О.Ф. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження : монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 248 с.
5. Грищук В.К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини: монографія. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Хмельницький: Хмельницький ун-т управління та права, 2013. 768 с.
6. Гуторова Н.О., Пономаренко Ю.А. Пеналізація як метод кримінально- правової політики: Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми. Колективна монографія за заг. ред. П.Л. Фріса і В.Б. Харченка. Івано-Франківськ. Харків: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2016. С. 52-69.
7. Денисова Т.А., Філей Ю.В. Кримінально-правові санкції та їх застосування за злочини проти власності. К.: Центр учбової літератури, 2008 176 с.
8. Житний О.О. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям : монографія. Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. 152 с.
9. Книженко О.О. Теоретичні засади встановлення санкцій у кримінальному праві. Х.: Акта, 2013. 384 с.
10. Козаченко О.В. Кримінально-правові заходи: культурно-антропологічний вимір. Миколаїв: Іліон, 2011. 504 с.
11. Корабель М.Г., Шинкарьов Ю.В. Конфіскація майна як вид кримінального покарання. Харків: Право, 2018. 176 с.
12. Литвинов О.М., Митрофанов І.І. Концептуальна модель механізму реалізації кримінальної відповідальності. Харків : Золота миля, 2017. 180 с.
13. Митрофанов А.А. Основні напрямки кримінально-правової політики в Україні: формування та реалізація. Одеса : Вид-во Одеського юрид. ін-ту НУВС, 2004. 132 с.
14. Наден О.В. Теоретичні основи кримінально-правового регулюванні в Україні. Х.: Право, 2012. 272 с.
15. Пироженко О.С. Покарання, що обмежують майнові права засуджених за кримінальним правом України. Х.: НікаНова, 2012. 294 с.
16. Письменський Є. О. Звільнення від покарання та його відбування: проблеми кримінального законодавства та практики його застосування. Луганськ : Віртуальна реальність, 2011. 388 с.
17. Сердюк П.П. Теоретичні й методологічні проблеми сучасного кримінального права: монографія. Запоріжжя: Акцент Інвест-Трейд, 2012. 800 с.
18. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи : порівняльний аналіз, проблеми гармонізації : монографія. К. : Юрисконсульт, 2006. 1048 с.
19. Хавронюк М. І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації : монографія. К. : Істина, 2005. 264 с.
20. Хряпінський П. В. Заохочувальні норми у кримінальному законодавстві України : монографія. Х. : Харків юридичний, 2009. 840 с.
21. Яценко А.М. Застосування заходів кримінально-правового характеру : монографія. Х. : НікаНова, 2014. 388 с.
22. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності : монографія. К. : Атіка, 2004. 296с. URL : http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/UP/BAULIN_2004.pdf

23. Нікіфорова Т.І. Обставини, які пом'якшують покарання за кримінальним правом України: монографія. Х. : Харків юридичний, 2009. 208 с.
24. Нікіфорова Т. І. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності : навчальний посібник. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2014. 96с.
25. Письменський Є. О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України : монографія ; наук. ред. д-р юрид. наук, проф. О. О. Дудоров; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. 728 с. URL : <http://dspace.lduvs.edu.ua/jspui/handle/123456789/23823>.
26. Хряпінський. П. В. Заохочувальні норми у кримінальному законодавстві України : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2008. 192 с. URL : http://www.cul.com.ua/preview/Zaoh_norm_krim_zakon-Hrapinskiy.pdf
27. Бурдін В. М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні : монографія. К : Атіка, 2004. 240 с.
28. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статті (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Хавронюка. Київ : Ваіте, 2019. 288 с.
29. Куц В. М., Сотніченко В. С. Юридична особа як об'єкт застосування кримінально-правових засобів : монографія. Київ : Національна академія прокуратури, 2017. 250 с.
30. Лень В. В., Книга М. М. Примусові заходи медичного характеру: історія, стан, тенденції : монографія. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2010. 212 с.
31. Лень В. В., Книга М. М. Примусові заходи медичного характеру: цілі і підстави застосування : монографія. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2011. 92 с.
32. Палюх Л. М. Примусові заходи виховного характеру : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені І. Франка. 214 с.
33. Храмцов О. М. Кримінально-правове та кримінологічне забезпечення охорони особи від насильства : монографія. Харків : НікаНова, 2015. 472 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <https://www.rada.gov.ua> – офіційний портал Верховної Ради України
2. <https://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. <http://supreme.court.gov.ua/supreme> – офіційний сайт Верховного Суду
4. <https://ccu.gov.ua/index.php> - офіційний сайт Конституційного Суду України
5. <https://www.gp.gov.ua> – офіційний сайт Офісу Генерального Прокурора
6. <https://mvs.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України
7. <https://nabu.gov.ua> – офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України
8. <https://www.mil.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства оборони України
9. <https://reyestr.court.gov.ua> – єдиний державний реєстр судових рішень
10. https://hcac.court.gov.ua/hcac/info_sud/competence – офіційний сайт Вищого антикорупційного суду
11. <http://www.un.org/ru/ga/unicri> - Міжрегіональний науково-дослідний інститут Організації Об'єднаних Націй (ЮНІКРІ)
12. <http://pravoved.in.ua> - Правознавець – Правова Україна (каталог юридичних документів)
13. <http://forumpravo.com.ua> - Правознавець – Правовий Форум України
14. <http://www.unodc.org> - Управління ООН з наркотиків і злочинності
15. https://ec.europa.eu/home-affairs/what-wedo/policies/organized-crime-and-humantrafficking/crime-prevention_en - Crimen prevention – Офіційний веб-сайт Європейського Союзу